

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyně JUDr. Janou Zonkovou v právní věci

žalobkyně: **A. V.**,
zastoupené L. H.,
bytem jako žalobkyně

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2024 č. j. MPSV-2024/262897-923,
ve věci příspěvku na péči

takto:

I. Rozhodnutí žalovaného č. j. MPSV-2024/262897-923, ze dne 12. 12. 2024 se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Napadené rozhodnutí

1. Žalobou došlou soudu dne 28. 1. 2025 domáhala se žalobkyně, aby soud vydal rozhodnutí, kterým by zrušil rozhodnutí žalovaného č. j. MV-2024/262897-923 ze dne 12. 12. 2024, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – Krajské pobočky Ostrava č. j. 52136/2024/HAV ze dne 15. 5. 2024, kterým žalobkyni nebyl přiznán příspěvek na péči, a aby byla věc vrácena k rozhodnutí žalovanému.

Žaloba

2. Žalobkyně v žalobě uvedla, že rozhodnutím č. j. 52136/2024/HAV jí nebyl přiznán příspěvek na péči. Dle IPZS žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby pouze při 2 základních životních potřebách (ZŽP): g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví. Nebyla však uznána mimořádná péče ještě u dvou dalších ZŽP, které A. nezvládá, a to u: d) stravování a i) osobních aktivit.
3. Z těchto důvodů podala dne 29. 5. 2024 výše uvedené odvolání, které však bylo zamítnuto a bylo potvrzeno původní rozhodnutí. Konečné rozhodnutí č. j. MPSV-2024/262897-923 bylo vydáno dne 12. 12. 2024.
4. Podává tedy žalobu ke správnímu soudu v souvislosti s výše uvedenými skutečnostmi, a to z těchto důvodů: Posudkový lékař i odvolací komise vůbec nebrali v úvahu Instrukci (MPSV) NM 7 č. 15/2016 a informace obsažené v příloze k této Instrukci.
5. V Rozhodnutí... č. j. MPSV-2024/262897-923 je uvedeno, že „Ad d) stravování: Nezletilá ve škole chodí do školní jídelny, dle sdělení v sociálním šetření jí pomáhá asistentka s přenosem jídla. Nají se lžící, vidličkou...“ „Dívka sice dle sociálního šetření neumí (pravděpodobně zatím) používat příbor, ale k jídlu používá lžici a vidličku a těmito díly příboru se sama nají, pomoc pečující osoby při krájení tužší potravin je u dětí zcela běžná...“
6. V Příloze k Instrukci NM 7 č. 15/2016 je přitom v tabulce u věkové kategorie od 7 let uvedeno, že pokud by dítě zvládalo tuto ZŽP, standardně „jí příborem“. Pokud se tedy devítiletá dívka není schopna najíst samostatně příborem a nepokrájí si stravu, zcela evidentně se nejedná o zvládání této ZŽP v přiměřeném standardu a u této věkové kategorie již není pomoc jiné osoby při krájení potravin „zcela běžná“. Navíc – pokud by měla mít nějakou asistenci jiné osoby při jídle ve školní jídelně, jednalo by se o činnost osobního asistenta hrazenou z vlastních prostředků – tzn. z příspěvku na péči, o který se jedná, a který přiznán nebyl.
7. Ad i) osobní aktivity: „Po sociální a emoční stránce je dívka spíše nezralá s potřebou těsnějšího individuálního vedení, proto doporučen asistent pedagoga, nutné začlenění do kolektivu.“
8. Asistent pedagoga byl doporučen Speciálně pedagogickým centrem pro tělesná postižení ve Frýdku-Místku jako personální podpora ve škole při vzdělávání, výčet jeho činností je mnohem širší a je uveden v Doporučení ŠPZ Č. J. SZMFM/02216/2024. Podpora ve škole zahrnuje potřebu rovněž i osobní asistence, která by ale měla být hrazena z vlastních prostředků, potažmo by měla být opět hrazena z příspěvku na péči, který ale nebyl přiznán.
9. Instrukce NM 7 č. 15/2016 na str. 22 uvádějí v části I. Osobních aktivit v bodě b): „Pokud osoba se zdravotním postižením při zapojení do ...povinné školní docházky...potřebuje přítomnost a pomoc... asistenta, resp. jiné fyzické osoby, tj. bez jeho asistence by se do... vzdělávacích...aktivit nemohla vůbec zapojit, pak tuto ZŽP nezvládá.“
10. Z výše uvedených skutečností vyplývá, že nebyla zohledněna mimořádná péče o mou vnučku v maximální možné míře tak, jak to popisují odborní lékaři ve svých zprávách. Posudkový

lékař a posudková komise rozhodli v rozporu s Instrukcí MPSV NM 7 č. 15/2016. Navíc příslušné orgány MPSV vůbec nedodrží lhůty dané správním řádem – podotýkám, že vydání konečného Rozhodnutí trvalo od data podání odvolání téměř sedm měsíců.

11. Proto navrhuje vydat Rozsudek, kterým bude vydané Rozhodnutí č. j. MPSV-2024/262897-923 zrušeno a následně navrhuje, aby byl přiznán příspěvek na péči v odpovídajícím, tj. druhém stupni.
12. Zástupkyně žalobkyně (babička) dále doplnila, že ona je po leukemii a 3bypassu čili do práce nemůže a má inv. důchod a je samoživitelka. Kdyby na to měla finance, platila by vnučce osobního asistenta, ale z důchodu 7 800 se to prostě nedá. A to, co je psané, opravdu A. nezvládá a snad soud přihlédne k jejímu stavu. Viděli ji jak odborníci, tak psychologové, zasílá raději i zprávy.
13. Podáním ze dne 18. 3. 2025 vyjádřila nesouhlas se stanoviskem žalovaného k žalobě, zástupkyně namítala, že žalobkyně potřebuje dopomoc i u jiných věcí, je ve vývoji opožděná – viz. zprávy.

Stanovisko žalovaného

14. Žalovaný s žalobou nesouhlasil, což vyjádřil podáním ze dne 4. 3. 2025, navrhoval zamítnutí žaloby. Zrekapituloval podrobně průběh dosavadního řízení. Rovněž se v části III svého podání vyjádřil k žalobním námitkám žalobkyně, obhajoval závěry správního řízení a posudků, vymezoval pojem asistenta pedagoga a osobního asistenta. Na tomto místě soud na toto obsáhlé podání žalovaného pro stručnost pouze odkazuje, kdy je součástí spisu a účastníci jej rovněž mají k dispozici.

Zjištění ze správního spisu

15. *Žádostí ze dne 7. 2. 2024* požádala žalobkyně zastoupena svou zástupkyní – pěstounkou u Úřadu práce ČR o příspěvek na péči.
16. Součástí spisu je rovněž *rozsudek Okresního soudu v Karviné pobočka v Havířově č. j. 100 P 318/2017-274, 123 PaNc 268/2019, 123 PaNc 269/2019, 123 PaNc 470/2019 ze dne 20. 1. 2020*, kterým byl ve výroku ad. I stanoven rozsah oprávnění pěstounky žalobkyně nad rámec oprávnění vyplývajících ze zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, tak, že je oprávněna registrovat nezletilou žalobkyni u zdravotní pojišťovny, u dětského lékaře a odborných lékařů, žádat zprávy ohledně jejího zdravotního stavu, udělovat souhlas s hospitalizací nezletilé v ústavu zdravotnické péče a dávat souhlas s lázeňskou péčí, dávat souhlas se zásahy do tělesné a duševní integrity, žádat o vydání a přebírat za nezletilou cestovní doklad a občanský průkaz, žádat o změny trvalého pobytu nezletilé, uzavírat, měnit či rušit smlouvy o pojištění a smlouvy o spoření, rozhodovat za nezletilou ve věcech týkajících se vzdělávání, včetně udělení souhlasu k zápisu ke školnímu vzdělávání a k volnočasovým aktivitám, navštěvovat pedagogicko-psychologickou poradnu a speciální pedagogické centrum. Z odůvodnění pak rovněž vyplývá, že *usnesením tohoto soudu č. j. 122 Nc 2901/2016–14 ze dne 7. 12. 2016* bylo nařízeno předběžné opatření, kterým byla nezletilá žalobkyně odevzdána do péče své babičky, rozsudkem tohoto soudu č. j. 122 Nc 2002/2016–95 ze dne 2. 8. 2017 pak byla svěřena do její pěstounské péče; rozsudek nabyt právní moci dne 28. 8. 2017.

17. Z informace ze záznamu ze sociálního šetření vyplývá, že toto proběhlo dne 14. 2. 2024 v domácnosti nezletilé; péči o nezletilou žalobkyni zajišťuje pěstounka, která je babičkou ze strany matky, tato zajišťuje i dohled nad žalobkyní, celkový chod a údržbu domácnosti. Z tohoto záznamu plyne (se zaměřením se na sporné aktivity) ve vztahu ke stravování, že není nastavena dieta, veškerou stravu i tekutiny zajišťuje pečující osoba. Žalobkyně se stravuje ve školní jídelně. Sdělila, že jí vychovatelka řekla, že se stravuje jako prasátko. Nezletilá si vidličkou nabere pokrm, poté ho z vidličky ukusuje. Žalobkyně neumí používat příbor, používá lžíci/vidličku, doma jí pokrm nakrájí pečující osoba, nají se. Nezletilá se napije z láhve s náustkem (pití typu Jupík). Žalobkyně si vezme z ledničky jogurt, jiné jídlo si nechystá. Podle slov pečující osoby si jídlo přenesou v rámci kuchyně, ve školní jídelně jí pomáhá s přenášením obědů vychovatelka. Žalobkyně se doma stravuje u jídelního stolu. Pasáž týkající se základní životní potřeby osobní aktivity není v záznamu výslovně označena. Je zde nicméně uvedeno, že žalobkyně navštěvuje druhou třídu základní školy v Havířově, ve třídě není k dispozici osobní asistentka, žalobkyně nemá individuální plán. Žalobkyně sdělila, že ji škola baví, učení jí jde, ve třídě má jednoho kamaráda, jinak je vyloučená z kolektivu, neumí navázat sociální kontakt, straní se většímu kolektivu. Mimo rodinu nenavazuje kontakt, ve třídě je spíše v ústraní. Svůj volný čas tráví doma s pečující osobou nebo svým kamarádem, víc kamarádů nemá. Začala chodit do motorického kroužku, ráda si hraje s plyšáky, v pokoji má dva papoušky, využívá mobilní telefon na hraní, sleduje TV, jezdí na koloběžce. Žalobkyně sdělila, že nemá ráda velké kolektivy, bojí se, necítí se dobře, radši je sama. Pečující osoba sdělila, že je vývojově pomalejší než ostatní vrstevníci. Je schopna porozumět pokynům druhých osob. Má problém navázat komunikaci s cizí osobou, ve škole stejný problém, většinou se uzavře do sebe, neudrží oční kontakt. Písemná komunikace v pořádku, umí psát i číst.
18. Součástí spisu je *posudek ČSSZ – Institutu posuzování zdravotního stavu ze dne 8. 4. 2024, č. j. LPS/2024/1428-KI_CSSZ* o zdravotním stavu žalobkyně, kdy jako nezvládané základní životní potřeby byly vyhodnoceny: g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví. Byl vydán posudek se závěrem, že žalobkyně není osobou, která se podle § 8 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., považuje za závislou na pomoci jiné osoby, jde o osobu do 18 let, která nesplňuje zdravotní podmínky pro uznání stupně závislosti. Z diagnostického souhrnu plyne, že žalobkyně trpí ADHD, Enkopreza intermitentní, hypermetropie, strabismus convergens. Jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je u 9leté posuzované porucha pozornosti a hyperaktivita, současně úzkostná porucha v dětství u dívky s intelektem v normě, raná deprivace. Je konstatováno, že závěry sociálního šetření vyhodnoceného v přirozeném prostředí nejsou v souladu se zjištěnými údaji o zdravotním stavu a funkčních poruchách, toto není blíže odůvodněno/rozepsáno. Není uznána potřeba oblékání a obouvání a tělesná hygiena, posuzovaná má plnou zachovalou hybnost HKK, zraková vada není ve smyslu slepoty nebo těžké slabozrakosti a intelekt dívky je zcela v normě. Není zdravotní podklad k tomu, aby nezvládala tyto ZŽP samostatně, lehká dopomoc se připouští a nezohledňuje. Dále je součástí spisu *doplňný posudek (doručený ÚP ČR dne 18. 4. 2024)*, ve kterém je doplněno, že není uznána orientace, neboť dle doložené zdravotní dokumentace PLDD a psychologa je dívka orientována všemi směry, včetně smyslové orientace; dále není uznáno stravování, neboť intelekt dívky je v normě, není doloženo těžké zrakové postižení, hybnost HKK je zcela v normě. Dívka sice dle sociálního šetření neumí (pravděpodobně zatím) používat příbor, ale k jídlu používá lžíci a vidličku a těmito díly příboru se nají, pomoc pečující osoby při krájení tužší potraviny je u dětí zcela

běžná. Co se týká přenášení stavy v jídelně: předpokládám, že na servírovacím tácu má polévku, hlavní jídlo a event. i pití, což může být pro ni těžké a může se obávat, že vše vylije, dopomoc vychovatelky je zcela na místě a předpokládá se. Doma může postupně přenášet jednotlivé talíře. ZŽP osobní aktivity, která byla uznána jako zvládaná, není odůvodněna.

19. Zástupkyně žalobkyně se s posudkem a podklady pro rozhodnutí *seznámila dne 24. 4. 2024*, sdělila, že s posouzením zdravotního stavu nesouhlasí.
20. *Rozhodnutím Úřadu práce ČR – Krajská pobočka v Ostravě, KoP Havířov ze dne 15. 5. 2024, č. j. 52136/2024/HAV sp. zn. UP/9544/2024/SS* bylo rozhodnuto o nepřiznání příspěvku na péči žalobkyni, a to s odkazem na závěry právě citovaného posudku ve znění jeho doplnění.
21. Rozhodnutí bylo napadeno odvoláním *v podobě podání ze dne 28. 5. 2024*, k němu byly doloženy lékařské zprávy (MUDr. J. M. – dětský neurolog – ze dne 23. 4. 2024, ze dne 4. 6. 2024, zpráva z gastroenterologického vyšetření v Nemocnici Havířov, p.o. ze dne 9. 4. 2024, FNO – oční klinika ze dne 5. 4. 2024). Žalobkyně nesouhlasila s posouzením v jednotlivých oblastech, konkrétně ve vztahu k základní životní potřebě orientace, komunikace, mobility, sebeobsluhy a péče o zdraví, osobní hygieny, kdy důvody svého nesouhlasu popsala. V rámci odstavce věnovaného mobilitě uvedla, že žalobkyně nezvládá naporcovat stravu a jíst příborem, toto ji zástupkyně učí dlouho, prostě to nezvládne. Uvedla dále, že podstatnou změnou ve zdravotním stavu vnučky je zjištěná obrna, taktéž odkazovala na zprávy neurologické ambulance (duben 2024), kdy byly diagnostikovány známky centrální diparézy, motorické dyskoordinace HK, zmínila podezření na Autismus.
22. Pro účely odvolacího řízení nechal žalovaný vypracovat posudek *Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí Ostrava (dále jen „PK MPSV Ostrava“) ze dne 27. 11. 2024 č. j. SZ/2024/1330-OS-27*; tato komise byla ve složení: předseda MUDr. K., další lékař: MUDr. O. – psychiatrie, tajemník. Byl vydán posudek se závěrem, že žalobkyně není osobou do 18 let věku, která se podle § 8 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., považuje za závislou na pomoci jiné osoby. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby, není však neschopna zvládat aspoň tři základní životní potřeby.
23. Z diagnostického souhrnu v posudku plyne, že žalobkyně trpí ADHD syndromem, úzkostnou depresivní poruchou, Enkopreza intermitentní, hypermetropie, konvergentní strabismus. PK MP MPSV Ostrava souhlasí se závěrem z předchozího posudku, že jsou uznány jako nezvládané základní potřeby pouze výkon fyziologické potřeby a péče o zdraví. Jsou rozepsány jednotlivé neuznané základní životní potřeby, které jsou hodnoceny jako zvládané, včetně důvodů, kromě ZŽP osobní aktivity, která byla rovněž uznána jako zvládaná, která není nijak odůvodněna. S ohledem na žalobní námitky soud z tohoto cituje, že základní životní potřeba stravování je hodnocena jako zvládaná s tímto odůvodněním: dívka ve škole chodí do školní jídelny, dle sdělení jí pomáhá asistentka s přenosem jídla, nají se lžící lžičkou, napije se např. nápoje jupík, doma si vezme jídlo z ledničky – zmíněný jogurt. K neschopnosti dochází např. při anatom. či funkční ztrátě obou HKK nebo anatomické ztrátě obou HKK při praktické či úplné nevidomosti očí a též při těžkých duševních s poruchách spojených se sociální desintegrací, kde jsou narušeny stravovací stereotypy. Přenos stravy doma lze realizovat ev. pomocí servírovacího stolku, nebo lze zajistit místo v místnosti pro přípravu stravy a tuto pak lze přesunout na místo konzumace. Veškeré další zajišťování stravy, nákupy jídla, celodenní příprava – vaření připadá do kompetence jiných osob a zařízení a hodnotí se pak v rámci péče o domácnost. Dietní režim dívka nemá. Dohled

a pomoc či slovní vedení se v daném věku připouští, intelekt dívky je v normě, není proto přípustné nezaučení ve zvládání.

24. Zástupce žalobkyně se s posudkem a podklady pro rozhodnutí *seznámila dne 9. 12. 2024*, sdělila, že s posouzením zdravotního stavu nesouhlasí.
25. *Napadeným rozhodnutím žalovaný odvolání zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.* Rozhodnutí bylo doručeno zmocněnci žalobkyně dne 13. 12. 2024.

Posouzení věci soudem

26. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů, ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalovaného, tj. ke dni 12. 12. 2024 [§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.)]. Ve věci rozhodl bez jednání, neboť oba účastníci byli vyzváni, aby se vyjádřili, zda s tímto postupem souhlasí a žalovaný se ve stanovené lhůtě se nevyjádřil; soud tak má zato, že s tímto postupem souhlasí; žalobkyně s rozhodnutím bez jednání souhlasila (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Současně soud shledal, že zde jsou důvody pro postup podle § 76 odst. 1 s. ř. s.
27. Žaloba je důvodná.
28. Poskytování příspěvku na péči je upraveno v zákoně č. 108/2006 sb., o sociálních službách (dále jen „zákon o sociálních službách“) a vyhlášce č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „vyhláška“). Pro účely poskytování příspěvku na péči jsou rozlišovány čtyři stupně závislosti, přičemž kritériem pro hodnocení míry závislosti oprávněné osoby na pomoci jiné osoby, a tedy i pro zařazení do jednotlivých kategorií, je posuzováno zvládání deseti základních životních potřeb vymezených v § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách. Jedná se o následující potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost, přičemž dle § 9 odst. 3 zákona o sociálních službách se u osob do 18 let věku schopnost zvládat základní životní potřebu péče o domácnost nehodnotí.
29. Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku (tzv. facilitátory). Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis (§ 9 odst. 4, 5 a 6 zákona o sociálních službách).
30. Podle § 10 zákona o sociálních službách u osoby do 18 let věku se při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby podle § 9 odst. 1 a při hodnocení potřeby mimořádné péče porovnává rozsah, intenzita a náročnost péče, kterou je třeba věnovat posuzované osobě se

zdravotním postižením, s péčí, kterou je třeba věnovat zdravé fyzické osobě téhož věku. Při stanovení stupně závislosti u osoby do 18 let věku se nepřihlíží k potřebě péče, která vyplývá z věku osoby a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje. Mimořádnou péčí se rozumí péče, která svým rozsahem, intenzitou nebo náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku.

31. Obsahové vymezení jednotlivých životních potřeb stanoví vyhláška v příloze č. 1. Přitom platí, že pokud není osoba schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 vyhlášky, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (§ 2a vyhlášky).
32. Podle § 1 odst. 4 vyhlášky se za neschopnost zvládání základní životní potřeby považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za přijatelný standard se přitom považuje zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
33. K samotnému posuzování zdravotního stavu při rozhodování o příspěvku na péči soud odkazuje na závěry vyjádřené v rozsudku Nejvyššího správního soud (dále jen „NSS“) v rozsudku ze dne 28. 4. 2017, č. j. 5 Ads 80/2016–22, ve kterém shrnul judikaturu vztahující se k problematice posuzování zdravotního stavu při rozhodování o příspěvku na péči. Uvedl, že pro posouzení zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči je třeba odborných medicínských znalostí, kterými disponují speciální posudkové komise. V řízeních, v jejichž rámci je rozhodováno o příspěvku na péči, se musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Stěžejním důkazem v tomto řízení je lékařský posudek posudkové komise žalovaného, a proto je na něho kladen požadavek úplnosti a přesvědčivosti (viz rozsudek NSS ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009–53). Tento požadavek vychází z premisy, že odborné závěry, které jsou v posudcích vysloveny, nemohou být přezkoumávány ze strany správních orgánů či soudů, neboť ty k takovému posouzení nedisponují potřebnými znalostmi (viz rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2015, č. j. 3 Ads 129/2014–24). V řízeních o žalobách proti rozhodnutím, jež jsou založeny na zmíněných posudcích, správní soudy podrobují posudky testu jednoznačnosti, úplnosti a přesvědčivosti (srov. např. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2013, č. j. 3 Ads 24/2013–34). Aby byl posudek jednoznačný, úplný a přesvědčivý, je třeba, aby se vypořádal se všemi relevantními podklady (§ 25 odst. 3 zákona o sociálních službách) a přezkoumatelnou úvahou z nich vyvodil závěry podstatné pro posouzení zdravotního stavu osoby (srov. např. rozsudek NSS ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Ads 156/2014–28). V souladu s § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb. posudková komise musí posoudit zvládnutí dané životní potřeby skrze dílčí aktivity vymezené pro jednotlivé potřeby v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. (viz rozsudek NSS ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014–37). Nezvládnutí, byť jen jedné z vymezených aktivit znamená nezvládnutí dané životní potřeby (§ 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb.). Jestliže na základě podkladů lékařského posudku lze konstatovat, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá, a posudková komise dospěje k závěru, že tato životní potřeba je i přesto zvládána, musí tento závěr dostatečně a přesvědčivě zdůvodnit (viz rozsudek NSS ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 50/2013–32). Vyplývají-li z jednotlivých podkladů

rozporné závěry, posudková komise musí tyto rozpory přesvědčivě vysvětlit (srov. např. rozsudek NSS ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014–37). Požadavek úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a musí své posudkové závěry náležitě odůvodnit (srov. rozsudek NSS ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013–25).

34. V souladu se shora uvedenými závěry soud přezkoumal napadené rozhodnutí a v rozsahu žalobních námitek se zaměřil na přezkum závěru, že žalobkyně je schopna zvládat základní životní potřebu stravování a osobní aktivity.
35. Za schopnost zvládat základní životní potřebu *stravování* se ve smyslu písm. d) přílohy č. 1 k prováděcí vyhlášce považuje stav, kdy je osoba schopna 1. vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, 2. nalít nápoj, 3. rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, 4. najíst se a napít, 5. dodržovat stanovený dietní režim, 6. konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, 7. přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.
36. PK MPSV v posudku k této základní životní potřebě uvedla: dívka ve škole chodí do školní jídelny, dle sdělení jí pomáhá asistentka s přenosem jídla, nají se lžící lžičkou, napije se např. nápoje Jupík, doma si vezme jídlo z ledničky – zmíněný jogurt. K neschopnosti dochází např. při anatom. či funkční ztrátě obou HKK nebo anatomické ztrátě obou HKK při praktické či úplné nevidomosti očí a též při těžkých duševních s poruchách spojených se sociální desintegrací, kde jsou narušeny stravovací stereotypy. Přenos stravy doma lze realizovat ev. pomocí servírovacího stolku, nebo lze zajistit místo v místnosti pro přípravu stravy a tuto pak lze přesunout na místo konzumace. Veškeré další zajišťování stravy, nákupy jídla, celodenní příprava – vaření připadá do kompetence jiných osob a zařízení a hodnotí se pak v rámci péče o domácnost. Dietní režim dívka nemá. Dohled a pomoc či slovní vedení se v daném věku připouští, intelekt dívky je v normě, není proto přípustné nezaučení ve zvládání.
37. Tato potřeba není v posudku přezkoumatelným a přesvědčivým způsobem vypořádána z pohledu všech hodnotících kritérií v návaznosti na zjištěný zdravotní stav žalobkyně, a to i v kontextu odvolacích námitek žalobkyně proti rozhodnutí správního orgánu v prvním stupni, kdy žalobkyně v tomto směru mimo jiné namítala, že si nezvládá naporcovat stravu a jíst příborem, což se zcela zjevně dotýká 3. dílčí aktivity této základní životní potřeby (viz. shora). V napadeném rozhodnutí pak žalovaný zcela odkazuje na závěry PK MPSV, které v úplnosti cituje, dodal pouze, že nelze zohledňovat, že vychovatelka pomáhá žalobkyni ve školní jídelně s přenášením obědů, když je obvyklé, že děti ve věku nezletilé mají s tímto v jídelně problémy. Tedy ani žalovaný se v napadeném rozhodnutí se s touto námitkou žalobkyně v úplnosti nevypořádal.
38. Z instrukce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 15/2016 týkající se Posuzování zdravotního stavu pro účely zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (Posuzování stupně závislosti pro účely příspěvku na péči), kterou jsou správní orgány vázány, plyne, že u osob do 18 let věku se hodnotí schopnost zvládat ZŽP jako u osob starších 18 let věku kromě ZŽP uvedené v § 9 odst. 1 písm. j) ZSS, tj. „péče o domácnost“, která se u nich nehodnotí. Přitom se přihlíží také k věkovým standardům (milníkům) psychomotorického vývoje dítěte, podle kterých se hodnotí, kdy se z fyziologických důvodů předpokládá zvládání ZŽP, a co se považuje za jejich nezvládání. Z přílohy k tomuto metodickému pokynu vyplývá, že dítě ve věku sedmi let a víc zvládá základní životní potřebu stravování, když jí příborem.

39. Z obsahu spisu plyne, že žalobkyně navštěvuje 2. třídu základní školy, k datu napadeného rozhodnutí byla ve věku 9 let, jedla pouze lžící a vidličkou. Z uvedeného plyne, že v tomto věku neuměla používat a nepoužívala nedílnou součást příboru, a to nůž. V tomto kontextu je nutné dle názoru soudu vyhodnotit z jakého konkrétního důvodu se tak děje, tj. zejména zda je tato neschopnost dána medicínskými důvody na straně žalobkyně či důvody jinými (např. nezájmem, neochotou, neposedností či obavou se toto naučit apod.) a v tomto směru vyhodnotit rozsah pomoci 3. osoby, kterou žalobkyně v tomto potřebuje. Pokud žalovaný hodnotí tuto aktivitu i přes shora uvedené jako zvládanou, musí svůj závěr přesvědčivě a konkrétně odůvodnit.
40. Podle přílohy č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „vyhl. č. 505/2006 Sb.“), se za schopnost zvládat základní životní potřebu *osobní aktivity* považuje stav, kdy osoba je schopna 1. navazovat kontakty a vztahy s jinými osobami, 2. plánovat a uspořádat osobní aktivity, 3. styku se společenským prostředím, 4. stanovit si a dodržet denní program, 5. vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí, například vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.
41. K této neuznané základní životní potřebě není v posudku Posudkové komise MPSV uvedeno ničeho, stejně tak není uvedeno ničeho ani v prvním posudku. Tato potřeba tedy není v posudku přezkoumatelným a přesvědčivým způsobem vypořádána z pohledu hodnotících kritérií v návaznosti na zjištěný zdravotní stav žalobkyně. Žalovaný v napadeném rozhodnutí na straně sice 8 shrnuje zjištění týkající se žalobkyně (píše psacím písmem, které je čitelné, v přiměřeném tempu, pracuje samostatně, snaží se, ale je nejistá, pozornost velmi dobrá, v hodinách zájem o učivo, má ráda zvířata a matematiku, na případný neúspěch reaguje podrážděností, řeč a komunikace bez obtíží, intelekt v normě, je v kontaktu s kamarádem, ráda si hraje s plyšáky, ráda kreslí, sleduje TV, jezdí na koloběžce, z uvedeného vyplývá, že aktivity odpovídají věku, vyřizování ostatních záležitostí běžně zařizují rodiče, případně další relevantní osoby), nicméně jde o úvahu neodbornou. Posouzení zdravotního stavu žalobkyně a jeho případný vliv na zvládání této základní životní potřeby je stále otázkou medicínskou, nikoliv právní, a toto posouzení a odpovídající závěry v posudcích absentují.
42. Žalobkyně v tomto směru odkazovala na své úsilí zajistit pomoc třetí osoby ve škole, kdy jí byl doporučen asistent pedagoga, což dokládala zprávami. Z instrukce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 15/2016 týkající se Posuzování zdravotního stavu pro účely zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (Posuzování stupně závislosti pro účely příspěvku na péči), kterou jsou správní orgány vázány, plyne, že „*Pokud osoba se zdravotním postižením při zapojení do volnočasových aktivit, povinné školní docházky, přípravy na pracovní uplatnění nebo při svém zaměstnání potřebuje přítomnost a pomoc osobního asistenta resp. jiné fyzické osoby, tj. bez jeho asistence by se do volnočasových, vzdělávacích nebo pracovních aktivit nemohla vůbec zapojit, pak tuto ŽŽP nezvládá.*“ Na tomto místě je nutno poukázat na fakt, že tento materiál nehovoří výhradně o osobním asistentovi, nýbrž i o jiné fyzické osobě; nicméně podstatné je v tomto směru i ukončení tohoto souvětí, tj. poukaz na fakt, že bez pomoci této třetí osoby by se nemohla posuzovaná osoba vůbec do předmětných aktivit zapojit. Nicméně s ohledem na absenci odpovídajícího posudkového závěru k této základní životní potřebě se k této námitce soud nemá prostor ani důvod dále věcně vyjadřovat.
43. Co se týká namítané délky správního řízení, soud ji nemůže v tomto řízení zohlednit, jako prostředek ochrany před nečinností správního orgánu je žalobkyni k dispozici ochrana před

nečinností podle § 80 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, případně žaloba na ochranu před nečinností.

Závěr a náhrada nákladů řízení

44. Soud shledal žalobu důvodnou, neboť závěry napadeného rozhodnutí nejsou ohledně zvládnutí ZŽP stravování a osobní aktivity dostatečně konkrétně odůvodněné. Posudek PK MPSV není ve vztahu k posouzení těchto základních životních potřeb přesvědčivý a úplný.
45. V dalším řízení je nutné zajistit úplný posudek PK MPSV a vytýkané nedostatky odstranit a vypořádat se řádně v novém rozhodnutí v konkrétní rovině se všemi odvolacími námitkami žalobkyně. Pro úplnost soud konstatuje, že pokud je v prvním z posudků uvedeno, že závěry sociálního šetření nejsou v souladu se zjištěnými údaji o zdravotním stavu a funkčních poruchách, pak tento rozpor je rovněž nutné vysvětlit. V dalším řízení žalovaný vyřeší i otázku dalších diagnóz žalobkyně, které byly zmíněny v odvolání (obrna, známky centrální diparézy, motorické dyskoordinace HK, podezření na Autismus), a v závislosti na tom i případný vliv na posouzení schopnosti žalobkyně zvládat základní životní potřeby a na rozhodnutí žalovaného. Soud proto napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 76 odst. 1 písm. a) i b) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.).
46. Pokud žalobkyně v žalobě navrhovala, aby byl žalobkyni po zrušení rozhodnutí přiznán příspěvek na péči v odpovídajícím, tj. druhém stupni, pak k tomuto soud konstatuje, že toto nenáleží do rozhodovací pravomoci soudu, kdy do jeho kompetence patří pouze přezkum napadeného rozhodnutí a zrušení pro nezákonnost nebo pro vady řízení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).
47. Soud neprovedl dokazování žalobkyní navrženými a dokládanými listinami podle § 52 odst. 1 s. ř. s., neboť jednak nemá odborné lékařské znalosti k jejich posouzení a dále pak by jejich provedení bylo s ohledem na výše uvedené bezpředmětné.
48. Pokud zástupkyně žalobkyně poukazovala v závěru žaloby na své zdravotní problémy, pak při respektu k popsáním zdravotním a osobním poměrům, toto nelze v soudním řízení, jehož předmět řízení je omezen přezkumem napadeného rozhodnutí ze zákonem stanovených důvodů (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), zohlednit.
49. Výrok ad. II tohoto rozhodnutí je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. a skutečností, že žalobkyně byla ve věci zcela procesně úspěšná, proto jí vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Žalobkyni však dle obsahu spisu žádné náklady, jejichž náhradu by mohla v souvislosti s tímto řízením požadovat, nevznikly, jejich přiznání rovněž nevyžadovala, v řízení není zastoupena advokátem. Proto soud žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 16. května 2025

JUDr. Jana Zonková
samosoudkyně